



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

ne iactemus inanem fidem & gloriemur de illa sine timore Domini, & piorum operum factione, Deus tamē nō iniustus est, vt obliuiscatur operis nostri, Heb. 6. Gerson part. 4. in tractatu quomodo puer Iesus in mente deuota cōcipitur, nascitur &c. Dicebat sapiens Domino nostro, quid faciam vt saluus fiam? Respon. Serua p̄cepta mea: hoc est, quod quis saluatur adimplendo p̄cepta: quemadmodū si rex aliquis diceret alicui pauperi homini, vade vsq; ad finem vicinilius, & habebis 5. libras pecuniæ: ob id non lucratus esset pecunias, sed ob id quoniā rex ita dixisset. Si nō impleamus p̄cepta, non p̄pterea Paradisum lucrati fuerimus, sed quia Deus sic dixit. Apostoli interrogârunt Dominum Mat. 19. Ecce nos reliquimus omnia, &c. ibi dixit Christus: vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me, centuplū accipietis &c. hoc ideo fit, quia Christus sic dixit, non vt hoc meruissent Apostoli. Et nos cū omnia meliori modo quocunq; potuimus, fecerimus, quid tandem erit? nisi quod dixit Christus, Serui inutiles estis &c? Hæc ille. Igitur in promissione in dicto & verbo Dei quiescit conscientia nostra, non hoc quærit in facto proprio, vbi nunquam quietem reperiet: nec ultra obligat Deus in obseruatione p̄ceptorum, quam natura nostra adiuta sua gratia potest, quam in iustificatione & donatione Spiritus sanctus confert &c. vel ipse donat ex gratia tanta p̄mia operibus: nostra opera per se hæc non merentur &cæt.

CAPVT XXX.

ARGVMENTA.

1. *Lex Moysi quare sit data, & quomodo à littera ad spiritum per Christum sit translata.*
2. *Lex fidei & Evangelij quare sit data.*
3. *Quomodo lex fidei obligat.*

Pletiq;

Plerique carnales dum audiunt se liberatos à lege Moysaica & Iudaicis præceptis, putant se penitus liberos, & nulli legi, præcepto, vel operi amplius obligatos esse, & sicut non curant legem Moysis, ita contemnunt legem charitatis & iustitiæ, id est, Euangelium à Christo institutum & præceptum, & gloriantur solum de libertate carnis: ideo operæ præciū erit, ut sciamus quomodo liberati simus à lege literæ, & quatenus nunc obligamur ad obseruantiam Euangelicæ legis. Pro quo notandum, quod lex est doctrina, docens quid faciamus, & quid fugiamus, ut si fecerimus præscripta legis, sciamus nos bene fecisse: sin minus, cognoscamus peccatum nostrum, & male nos fecisse. & sic dicit Apostolus Romanor. tertio. Per legem cognitio peccati. Duplicem autem legem notat scriptura: Vnam, quam dedit Moyse in monte Synai, quam in tabulis & per os Moysis fecit diuulgari populo, ut Exod. 20. 21. 22. &c. Alteram legem dedit Christus discipulis ante ascensionem, videlicet Matth. vlt. vbi dixit: Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra. euntes ergo docete, scilicet credere, & docete seruare quæ præcepi vobis. Legem Moysis dedit Deus populo Iudaico, primò ut sic distingueretur à gentibus idololatriis, ut esset ipsi peculiaris populus, qui verum Deum coleret fide & exterius illis operibus, & huius meminit Apostolus ad Roman. inquit: Quorum est adoptio filiorum Dei & gloria, & testamentum, & legislatio, & promissio.

Deindè, quoniam rudis erat populus & facilis ad peccandum, ideo dedit legem, ut transgressione illius puniretur, & sic à peccatis arceretur. Ideò facientes contra præcepta Decalogi, lapidabantur, ut blasphemus, adulteri, sabbathi violatores &cæt. & dabatur oculus pro oculo, Dens pro dente, Exod. 21. & sic dicit

dicit Apostolus: Lex propter trāsgressores posita est: ut vel cohibeatur, vel cognoscatur peccatum. Postremo, quoniam Christus volebat nasci populo Iudaico secundum promissionem Prophetarum, scilicet de semine Abraham. Gen. 22 & David Psalm. 131. ideo volebat ut sanctiores essent & viuerent, quam ceterarum gentium nationes: ideo fuit selectus populus, & dicebatur gens sancta, populus Dei &c. ideo huiusmodi pręcepta & cęremonias dedit, quę erant figurę vltimę que ad Christum, nō vt talis lex iustificaret, sicut male intellexerunt Pharisei Iudeorum: alioqui Christus gratis venisset, Galat. secundo: sed vt esset pędagogus in Christum, per quem omnes saluantur & iustificantur, qui in eum credunt, sicut vbiq; Apostolus & maximē ad Roman. & Galat. disputat & docet. Erat autem lex valdē dura. pręcepit enim vltra Decalogum Exod. 20. circuncisionem sub maledictione & damnatione Genes. 22. 17. & Abraham quādo erat 109 annorum. se cogebatur circuncidere. nam dixit Deus, Masculus qui nō circuncidetur, delebitur anima illius de populo meo: pręcepit offerre pro peccatis arietes, agnos, boues, hircos, Leuit. 4. 5. 6. pręcepit de cibis animalium, quōdeam quę diuidebāt vngulam, & ruminarent in pecoribus, saltem comederent, & de piscibus quę habebant pinnulas & squamas, & de auibus &c. item quomodō singulis annis agnum paschalem ederent cum suis cęremonijs; Exod. duodecimo. Pręcepit quoque quomodō festa Tabernaculorum, Neomenię dies & menses seruarent, ac tubarum & expiationis Leuit. 23. de vestibus Aaronicis, Exod. 29. de attractu morticinij, & locatione vestimentorum, Leuiti. vndecimo, has & similes penē infinitas cęremonias & leges continebat lex Moysis, quę vnā cum Decalogo omnes pręcipiebantur sub maledictione, vt seruarentur sicut Deute. 28. Maledictus qui nō seruat omnia quę scripta sunt

in libro

In libro Legis. Et quoniam lex non præstabat gratiam seruandi, ob id solùm timore poenæ seruabant legem foris, cor autem intùs vacuum remansit: idèd dicitur hæc lex timoris, seruitutis, sceptrum exactoris & cæt. de quo dicit Petrus Actorum 13. quòd neque nos, neq; patres nostri potuerunt portare, id est, perfectè implere legem: defuit hìc Spiritussanctus & gratia, quam lex non conferebat, & hanc legem litera vbique describit scriptura. Et quoniam nemo perfectè satisfaciebat legi, neque ex suis viribus potuit, venit Christus hanc implere, Matt. 5. & pro nobis impleuit per omnia.

Deindè hanc decreti legem Moysis cum suis operibus & iustitijs carnalib⁹, scilicet circumcisionè, oblationè, cibos, festa & c. Sustulit, id est, *hat aufgehabe*, & à litera ad spiritum transtulit, atque nouam Euangelicam legem dedit, quæ dicitur Euangelica lex, lex Christi, lex fidei, lex charitatis, lex perfectæ libertatis, seruitus iustitiæ, atque mandatum sanctum. Dicitur autem Euangelium onus leue, iugum suaue, & cæt. quia Spiritussanctus datur per auditum verbi, scilicet quòd Christus mortuus est pro peccatis nostris, & resurrexit propter iustificationem nostram, Roma. 4. qui hoc verbum fidei credit & accipit, cum illo verbo datur Spiritussanctus, qui postea assistit spiritui nostro, Romanorum 8: cum suis fructibus, accendit dilectionem erga tam pium benefactorem & saluatorem Christum: quæ dilectio est finis legis, Ro. 12. & sic Spiritussanctus in nobis perficit ex charitate legem Decalogi. præcipit ergò lex Euangelica in primis simul & semper poenitentiam & fidem Marc. 1. & Luc. vltimo, semper poenitere debemus, & clamare: Dimitte nobis debita nostra, Mat. sexto, & adauge nobis fidem, Luc. 17. Deindè præcipit perpetuam dilectionem Dei & proximi, 1. Ioan. quarto. Si quis dicit, diligo DEVM, & proximum suum odit, mendax est.

dax est. Rom. 13. Nihil quicquam debeatis, nisi ut vos inuicem diligatis: in hoc dilectionis præcepto pendet lex & prophetæ, vtraque tabula præceptorum, Exod. 20. Ideò Euangelium non liberat, ne facias præcepta. Insuper Euangelium præcipit pauperitatem Spiritus, munditiam cordis, misericordiam, sitim & esuriem iustitiæ, Matth. 5. item orationem & ieiunium, eleemosynam, cap. sexto. Non thesaurizare fidere Deo qui nos enutriet. item cap. 7 non iudicare, rogare patrem, reconciliari, cauere scandalū, cap. 5. esse veracem, benefacere inimicis, cap. 25. & in summa, qui aliud continet in toto, nisi hæc Euangelica præcepta. ad quæ obligamur ex Christi mādato, Mat. ultimo capite? Et quoniam in loco legis apud credentes nunc successit Euangelium, ideò fides non liberat à lege illa Euangelica, etsi hoc verum sit, quod à lege Moyfaica nos liberat: ideò vbiq̄ admonent Apostoli, ne ad carnem trahamus hanc libertatem. Galat. quinto vocati estis in libertatem, scilicet à lege Moyfaica: sed videte ne in occasionem carni detis, id est, simul contemnatis legem Euangelicam, viuendo in adulterio, superbia, auaritia, ebrietate &c. nam ab illa Euangelica non sumus liberati, sed potius adacti & abstracti, ut nunc in seruitio iustitiæ seruiamus Domino nostro in laudem & gratiarū actionem redemptionis. Non dico quòd obseruātia Euangelicæ legis mereatur iustificationem: nam semper salua manet gratiæ regula, quòd per Christum hæc habemus: sed quoniam facti sumus serui iustitiæ, debemus eam præstare & tenemur, Luc. 17. Vocat igitur Apostolus Euāgelium legem fidei, Rom. 3. per quam excluditur gloriatio legis factorum, quæ non potuit iustificare, hæc autem per fidem accipit iustificationem sine operibus legis, & Iacobus in sua canon. inquit cap. primo. Estote factores verbi, & non tantum auditores, fallētes vosmetipsos. Nam si quis au-

ditor

ditor est verbi, & non factor, hic comparabitur viro
 & cæc, qui autem perspexerit in lege perfectæ liberta-
 tis, id est, Euangelij, & permanserit, id est, fecerit ea,
 non auditor ociosus, sed factor operis, hic beatus in
 facto suo erit: ergò ad legem illam fidei & libertatis
 perfectæ tenemur, vt illi obedientiam præstemus. Di-
 citur autem Euangelium lex fidei, quod cum primis
 fidem in Christum docet, & Christum describit, qua-
 tenus omnes in illum verè credentes, iustificantur à
 peccatis, & saluantur à damnatione, Ioan. tertio. Act.
 10. Huic omnes Prophetæ testimonium perhibent,
 remissionem gratis recipete per nomen eius. Dici-
 tur quoque lex libertatis, quod Spiritus sanctus libe-
 ræ in nobis implet legem ex dilectione erga Deum:
 econtrà lex literæ, dicitur factorum lex, & lex timo-
 ris & seruitutis: in legis ergò locum apud credentes
 successit Euangelium, lex scilicet spiritus & vitæ,
 quòd Euangelium siue lex non modò præteritorum
 peccatorum remissionem habet, sed & potioris gra-
 tiæ, id est, promissi spiritus donationem, qui non so-
 lum nostræ auxiliatur imbecillitati, & quod legi de-
 erat, implet: sed & præterea cor nobis atque effectum
 in legem donat. Non igitur carnalis libertas, neque
 inanis illa fiducia ad Deum per Christum sufficit, vel
 liberat à lege Christi, id est, Euangelio: quod lex Chri-
 sti dicitur, quia Christus dedit illam, non Moyses:
 ideò quauis sumus liberati à lege Moysis, à pecca-
 to, facti tamen sumus serui iustitiæ, Romanor. sexto.
 Audiendi ergò non sunt, qui legem Euangelicā, quæ
 spiritualis est, præceptam esse negant, & solam ac nu-
 dam fiduciam prætendunt, quæ etsi in loco suo ma-
 ximè valet & exigitur, nempe in iustificationis loco,
 quæ gratis contingit propter Christum: tamen extra
 locum iustificationis maximè exigitur obedientia
 Euangelij atque præceptorum Dei, alioqui hæc fidu-
 cia simulata est & mortua & c.